

Heid Cat zondag 34b

1 Wat verbiedt God 2 wat gebiedt God

Gemeente,

God dienen. Daar heeft de catechismus het over sinds zondag 32. God dienen is een zaak van dankbaarheid. Niet om vrede te krijgen, maar omdat ik vrede gekregen heb. Het is een zaak van bekering. Strijd tegen de oude mens, die haaks staat op het dienen van God. En het is een zaak van de wet. De wet van God als enige norm en regel. En van die wet is vandaag het eerste gebod aan de orde. Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben. Alleen de HEERE is God. Niemand anders. Al zijn er heel wat andere machten die zich als 'god' voordoen. Machten die geluk beloven, gehoorzaamheid vragen alsof zij 'god' zijn. Meestal loopt dat voor ons niet zo hoog op als voor Perpetua in 204 na Christus. Het staat in één van onze catechisatieboekjes. Perpetua de Christin in het romeinse rijk. Ze is gevangen genomen en moet haar God afzweren. Anders wacht haar de arena met de leeuwen. Op het laatste moment komt haar vader naar haar toe. En die heeft haar kleine kindje bij zich. En haar vader smeekt haar en wijst op haar zoontje: verloochen je God Perpetua, mijn dochter. Denk aan je kind, dat niet zonder moeder op kan groeien. Dat kun je hem niet aandoen, wat moet er van hem worden zonder jou als moeder? Dan vraagt haar vader gehoorzaamheid. Luister naar mij. Dan roept haar jongetje om haar zorg, wat moet er van hem terechtkomen. Dan schreeuwt haar lichaam om de leeuwendood te ontkomen. Maar ze weigert. Niet haar vader, niet haar kind, niet haar leven, maar haar God zal ze gehoorzamen en zich Hem toevertrouwen. En Perpetua sterft in de arena als leeuwenvoer. God gaat haar boven alles. Zijn wil en Zijn gunst zijn haar het meeste waard. En geen andere goden voor Zijn Aangezicht.

Dat eist dus het eerste gebod. Dat is Hem dienen naar Zijn wet. Dat geeft direct aan dat er nog een vierde woord bij het dienen van God hoort: gebed. HEERE, geef mij wat U van mij eist in Uw wet. Want dat geeft de HEERE ook. Perpetua was een mens als u en ik. Maar de HEERE gaf het haar. En de HEERE geeft gehoorzaamheid aan Zijn wetten en geboden. Elk gebod mag worden omgesmeed tot een gebed. Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben word dan: HEERE, laat mij geen andere goden voor Uw Aangezicht hebben.

Want je zou Gods Aangezicht kunnen vergelijken met de zon. Het gaat over het Aangezicht van de God, Die, zo zei zondag 32, ons alleen uit genade, zonder enige verdienste onzerzijds heeft verlost. De God

van heil. Wiens Aangezicht straalt van liefde en gunst. Van licht en warmte als van de zon. En dat is heerlijk. Leven voor Zijn Aangezicht geeft licht, helderheid, zekerheid, vreugde. Geeft warmte van Zijn nabijheid. Mijn goed mijn zalig lot nabij te wezen bij mijn God. Daar weet elke verlorene van. Maar dat verandert als er wolken voor de zon komen. Dan valt er schaduw. En het wordt donkerder en kouder. De helderheid neemt af, de zekerheid ebt weg, de vreugde word vlak.

1 wat verbiedt God

Geen andere goden voor Mijn Aangezicht. Dat betekent allereerst: geen afgoden. En antwoord 95 legt het nog een uit: afgoderij is in plaats van of naast God iets hebben waar je je vertrouwen op zet. Het voorbeeld is dat van een kompas. Je weet wel met een naald erin die naar het noorden wijst. Maar nou kun je om dat kompas heen magneten gaan zetten. En als je dan een grote magneet te dicht bij het kompas legt, dan gaat de naald trillen en afbuigen. Wijst niet meer naar het noorden, maar wordt aangetrokken naar die magneet.

Nou, dat is bedoeling van ons hart: naar boven wijzen, gericht op God. Met ons verlangen, ons doel, onze aandacht. Maar dingen van dit leven kunnen als magneet functioneren. Vaak als ze spanning bieden of boeien of succes. Ik denk vooral even aan dingen in onze vrijetijdssector. En die als afgod worden. Hoe je dat merkt? Je gerichtheid op God wordt verstoord. Als je bidt, dwarrelt het door je hoofd heen. Als je Bijbelleest trekt het je gedachten weg. In de kerk valt het niet mee om er vandaan te blijven in je gedachten. Het staat naast God, maar heeft invloed op je gerichtheid op God. En als het een keer zo uitkomt en je moet kiezen op een woensdagavond, dat het of-of is, dan wordt het je vrijetijdsbesteding. En naast gaat worden in plaats van. De tijd die je aan God besteed wordt er steeds minder door. Dagelijks, wekelijks. Een afgod heeft nooit genoeg. Wil altijd meer aandacht en meer tijd hebben. En verstikt de dienst aan de HEERE. Als een proces van stapje tot stapje. Schuift steeds verder voor de zon. Zijn er zulke dingen in ons leven? De zin om te bidden, het denken aan de eeuwigheid wordt steeds minder. Is er zoiets? Sluipend gaat het.

Dat is zo'n belangrijk iets dat de catechismus begint met: dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid is. Hier staat mijn zaligheid mee op het spel. Hier verlies ik mijn zaligheid mee. Als de afgod mijn god word, dan verkoop ik mijn ziel eraan. Dan lever ik mijn ziel eraan uit. En dan komt er een moment dat die afgod niks meer voor me doen kan. Als ik ziek word, als ik ouder word, als ik sterf..... Dan kan geen afgod mij helpen. Die laat me in de steek, die blijft hier achter terwijl ik naar de rechterstoel moet, de eeuwigheid in. Dat vergeef je je nooit. Dat je je sport hebt gekozen, je uitgaansleven, je geld verdienen, carrière maken of eer

verzamelen. En je hebt God verlaten. Je had beter zonder dat ten hemel in kunnen gaan, dan met dat ter helle gaan. Zo ernstig ligt dat in je leven. En vaak wordt de wissel voor zo'n keus in je tienerjaren omgezet.

Daarom: dat ik afgoderij zal mijden en vlieden. Daar zit in: met een boog omheengaan. Het is drijfzand. Je kan er beter wat te ver vandaan blijven dan dat je er te dichtbij komt. Mijden en vlieden. Mijn ziel en zaligheid is te belangrijk om er risico's mee te nemen. Strijd tegen de afgoden. Waar hebben we het dan eigenlijk over?

Letterlijk staat er dan in het Nieuwe Testament het woord: idool. Daar herken je wel idool in. Idols komt er ook vandaan. Dat kun je allereerst ook zelf zijn, of van jezelf maken. Een idool. Iemand die eer, bewondering wil hebben. Jezelf tot idool afgod maken. Alsof je jezelf je telanten hebt gegeven. Willen uitblinken in gym, in voetbal of volleybal, in autorijden, in orgelspelen, in opvoeden, in bedrijf leiden, in bidden of in preken. En zelf met de eer gaan strijken. Alsof je jezelf zo gemaakt hebt. Mijd het en ontvlucht het.

Maar ook andere dingen kunnen een idool, afgod worden. Kohlbrugge zegt ergens: geld, goed, eer, schoonheid, man, vrouw, kinderen, familie, andere mensen, huis, huisraad, lichaam, kleren, eten enz. let wel: dat zijn allemaal gaven van God. Maar wij kunnen met Gods gaven zo omgaan dat wij ze tot afgod maken, dat het ons afleidt van de concentratie, gerichtheid, tijd voor God. Ik ga er teveel in op, ik besteed er teveel tijd aan, het laat mijn gedachten niet los, hindert mij als ik bidt nog. Vandaag de dag zou je nog aanvullen bij wat Kohlbrugge zegt: je tv, je sport, je computer, je mobiel met la zijn mogelijkheden. Grijp je 's ochtends eerst naar dat, of naar je Bijbel? Zoek je 's avonds als laatste God of nog even je mailbox? Heb je wel tijd voor je i-phone, maar niet voor stille tijd? Want het schuift voor Gods Aangezicht. Het wordt donker in je leven. Weg helderheid, zekerheid, vreugde, warmte en verlangen naar God en Zijn dienst. En op het ergste genomen merk je dat zelfs niet op. O nee hoor, natuurlijk is God voor mij belangrijk, ik bid heus nog wel. Ja, jij zegt het, maar zegt God het ook? Maar als je nog geen kwartier, dat is 1 %, per dag stille tijd kunt houden, nog geen half uur in de week, dat is 1/3 % een goed boekje kunt lezen, en waar heb je allemaal wel kwartieren en halve uren aan besteed? Is dat dan geen afgod? Mijd het en ontvlucht het.

Dat betekent eerst: Ga er anders mee om. Minder vaak, minder heftig, minder fanatiek. Heel concreet: niet voor je gebeden hebt, dan en dan in elk geval niet. Niet meer dan zolang per dag. Anders mee omgaan. Biddend : HEERE, help mij.

En als dat niet lukt? Dan zijn er dingen waarvan je zeggen moet wat Jezus zei: indien uw rechteroog u ergert ruk het uit en werp het van u, het is beter met één oog ten leven in te gaan dan twee ogen hebbende in het helse vuur geworpen te worden. Het is je zo lief en is zo aan je

verbonden als je rechteroog. Werp het uit, ruk het uit. Daar kan professionele hulp voor nodig zijn als het een verslaving betreft. Daar zul je nooit spijt van krijgen. Als je iets uit je leven wegdoet en je vindt er God mee terug. De wolk schuift weg en de zon schijnt weer. Gods gunst en liefde geeft weer helderheid, zekerheid, vreugde en verlangen.

Zo is dit eerste deel van dit gebod een tuchtmeester en een gids. Tuchtmeester tot Christus. Want in deze spiegel zie ik mijn zonden. Als God mijn ogen opent zie ik hoe ik geneigd ben tot afgoderij. Hoe zoveel dingen tussen God en mij in kunnen komen te staan. Zonder Christus, zonder vergeving ben ik verloren. Ons hart is, zegt Calvijn, een fabriek van afgoden, het zoekt ze op, het produceert ze, Als God alle momenten van afgoderij en de neiging ertoe in mijn hart gadeslaat, wie zal bestaan? En een gids vanuit Christus. Die me zover voor is. Bij wie ik zover achterblijf. Dat ik bid: o HEERE, help mij, geef mij wijsheid en eerlijkheid om te onderkennen. Geef mij kracht om er zo mee om te gaan dat het U niet verdringt. Geef mij kracht om ermee te breken als dat nodig is. Om te mijden en te ontvluchten. Kom mij te hulp, want anders trek ik toch weer naar dit of dat toe wat een afgod voor me is.

2 wat gebiedt God.

Dan zien wij in antwoord 94 dat er die omslag plaatsvindt, we zagen dat vorige keer bij die 4 grondprincipes. En één van die vier was: als er iets kwaads verboden wordt, dan wordt er iets goeds verboden. Zo ook hier. Geen andere goden, maar alleen de ware God. Dan zegt antwoord 94: dat ik de enige ware God recht leer kennen. Dan wordt die kompasnaald als het waar een bloem. Een bloem die openbloeit voor de HEERE. En het hart van die bloem is: Hem recht leer kennen. En Jezus Christus Die Hij gezonden heeft. Kennen dat is omgaan met in de Bijbel. En leer kennen, dus dat is een proces, dat is een leerschool. Hem leren kennen. Omgaan met de Vader in Zijn heiligheid en liefde. Heilig in toorn over de zonde, liefde in de gave van Zijn Zoon. In Zijn Zoon, Die Zichzelf gegeven heeft. Zo volkomen, zo zwaar geleden, voor zo grote vijanden, om zo groot heil te verwerven. Dat is de zon zou je kunnen zeggen. Hem recht leren kennen. Al lezend, mediterend, overdenkend, verwonderend. Met Hem omgaan. In de zon gaan zitten van Zijn liefde. Je laten beschijnen door Zijn liefde. Tot wederliefde. Hem kennen is Hem liefkrijgen. Als een brandend vuur in je hart. Dan merk je ook: als je afgoden hebt, komt daar gewoon niet van, je hebt er geen tijd voor, geen zin in, geen behoefte aan.

Dat is het hart van die bloem. En om dat hart zes kelken. De eerste: Hem alleen vertrouwen. Dan denk ik aan Jacobus die zegt: indien de Heere wil en wij leven zullen wij dit of dat doen. Al sta je er nog zo goed

voor, dat garandeert niks. Daar kun je niet op vertrouwen. Dat ik vandaag jong en gezond ben, garandeert dat wat? Dat ik een kei ben in wiskunde en het goed geleerd heb, garandeert dat wat? Dat ik nooit een ongeluk heb gemaakt in het verkeer, garandeert dat wat? Daar kan ik niet op vertrouwen. Alleen Gods wil geeft garantie. Alleen als Hij het wil zal iets gebeuren en lukken. HEERE, als U het wilt zal het gelukken. Maar hoe makkelijk is het: hoe beter ik ervoor sta, hoe minder ik ervoor bid. Want ik vertrouw op wat ik heb, ik kan, ik voel.

Tweede kelk: in alle ootmoed en lijdzaamheid mij Hem alleen onderwerpe. Onderwerpen. Aan Gods wil en weg. Dan denk ik aan Job. Die alles kwijtraakte en toch zich onderwierp: zouden wij het goede wel ontvangen en het kwade niet? Zonder murmuren en ontevredenheid, met volharding ook als het duurt en blijft duren en voor mij gevoel zo onrechtvaardig is wat mij overkomt. Vader, wat Gij doet is goed.

Derde kelk: van Hem alleen alles goeds verwachte. Dan denk ik aan Abraham. Die Izak moest offeren en er zo slecht voorstond. Maar hij verwachte goeds van God. Dat het goed zou zijn ergens voor en dat Hij het wel zou maken, hoe dan ook. Hoe slecht ik er ook voorsta, van Hem alleen maar goed verwachten. Verwachten dat bij Hem raad is, uitkomst, genade, redding. Altijd. Nooit twifelen of wanhopen.

Vierde kelk: Hem liefhebben. Dan denk ik aan Asaf. De man die zo'n strijd had, maar zei: het is mij goed mijn zaligst lot nabij te wezen bij mijn God, Wien heb ik nevens U omhoog. Graag met de HEERE zijn. Graag bidden, graag kerkgaan, graag ten avondmaal zijn. Verlangen om bij de Heere te zijn.

Vijfde kelk: vrezen. Dan denk ik aan Jozef. Die toen de vrouw van Potifar hem tot zonde verleidde, zei: hoe zou ik zondigen en zo groot kwaad doen tegen God? Tegen God. Dat is het ergste. Stel je voor dat je God tegen je krijgt, Zijn ongenoegen komt. Dat is het ergste. Als alle mensen kwaad op mij zijn en als alle dingen tegenzitten, dat is niet zo erg als wanneer ik God vertoorn. Het slot van dit antwoord: dat ik eerder van alle schepselen afga en die varen late dan dat ik in het allerminste tegen Zijn wil doe.

Zesde kelk: eren. Hem alleen danken voor alles. Dan denk ik aan Paulus die ergens zegt: wat hebt gij dat gij niet ontvangen heb. Of: doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is. God de eer geven. Van alles: van mijn gezondheid, van mijn prestaties, van mijn cijfers, van mijn talenten. Hem eren. En van mijn zaligheid. Niet ons niet ons Uw Naam alleen zij eer en roem gegeven. Alleen en volkomen aan U te danken. Niets aan mij te danken. Ik ben leem in Uw handen, en U hebt van mij gemaakt wat ik ben.

Dus positief: Hem kennen en dan vertrouwen als Jacobus, onderwerpen als Job, verwachten als Abraham, liefhebben als Asaf, vrezen als Jozef en eren als Paulus. Wat zitten de zonden subtiel verweven in mijn gedachten. Die vanzelfsprekend als ik er goed voor sta, die ontevredenheid als het tegenzit, die moedeloosheid als het onmogelijk lijkt, die lauwheid om nabij Hem te zijn, dat makkelijk zondigen, dat mezelf laten prijzen en gebrek aan eren van God. Dat zijn zonden!

Dit tweede deel van dit eerste gebod is ook een tuchtmeester. Als er zoveel zonden zijn, waar blijf ik zonder Christus? Als de HEERE hier zou gadeslaan al mijn ongerechtigheden, wie zou dan bestaan? Wat ben ik buiten Christus verloren. Wat is Hij veel waard. Zijn vergeving, Zijn verzoening.

En ook hierin is de wet een Gids. Een gids die ver voor me uit loopt. En het gebed wordt en blijft: kom mij te hulp. Leer mij, help mij. Dat ik mag kennen, vertrouwen, onderwerpen, verwachten, liefhebben, vrezen en eren.

Want dat geeft zo'n vrede en vreugde. Hoe meer op de zon gericht, hoe minder wolken voor de zon, hoe meer helderheid en zekerheid, vreugde en verlangen. Dat is toch zo? Mogen we dat ervaren en van weten? Kunnen we dat zeggen tegen anderen, tegen kinderen, tegen jongeren, tegen buitenstaanders: het is zo goed om de HEERE alleen te dienen. Dat geeft zo'n vrede en vreugde. Dan ben echt niet zielig ook niet al gaat het tegen vlees en bloed in en al kost het veel en drukt het kruis.

Kijk, dan is het toch helemaal niet nodig, dat andere wat genoemd wordt aan het begin van antwoord 94: toverij, waarzeggerij, bijgeloof. Zeg maar alles wat occultisme is. Waardoor ik zou kunnen weten wat er gebeuren gaat, of hulp zou kunnen krijgen. Dat hoeft helemaal niet. Ik hoef niet te weten wat mij te wachten staat en wat de toekomst brengen zal. Ik heb mijn God dat is genoeg. En Hij geeft zoveel, dat geldt ook in andere opzichten, Hij geeft zoveel waar je dankbaar van genieten mag, waarom zou je afgoden zoeken, waarom zou je zondig plezier zoeken? Er is zoveel in God en in wat Hij geeft om dankbaar te genieten, dat het niet nodig is om buiten Zijn grenzen iets te proberen of te zoeken.

Kent u dat leven, ken je dit leven? Wandelen voor Zijn Aangezicht. Maar zo vaak doorkruist en overschaduw, zo ten dele. Nu nog op afstand en soms met wolken ervoor, maar eens: eens van nabij en zonder wolken. En de aanschouwing van Zijn Aangezicht is zoeter dan het leven, is het leven tot in eeuwigheid.

Amen